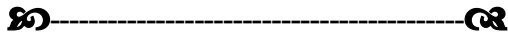

การมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

ในเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร*

POLITICAL PARTICIPATION OF SECONDARY SCHOOL STUDENTS

IN DON MUANG DISTRICT, BANGKOK METROPOLITAN

พระครองพล กมลคนโธ, ยุทธนา ปราณีต, สุรพล สุษะพรหม

Phra Krongpon Kamalagandho, Yuttana Praneet, Surapon Suyaprom

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Corresponding Author E-mail: srisurathep@yahoo.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานครตามหลักการบริหารนิยธรรม การวิจัยเป็นแบบผสมวิธี ในการวิจัยเชิงปริมาณ ได้ใช้แบบสอบถามค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.861 กลุ่มตัวอย่าง มีจำนวน 383 คน โดยสุ่มตัวอย่างจากประชากรทั้งหมด 8,494 คน จากสูตรของทาร์โรว์ ยามาเน่ และวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 8 รูปหรือคน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิควิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2. นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาที่มีเพศ และ อายุต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง โดยรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย 3. ข้อเสนอแนะ โรงเรียนควรให้ความรู้หลายด้าน ผ่านการประชุมกันอย่างเนื่องนิตย์ ให้นักเรียนวิเคราะห์ด้วยตนเอง มากกว่าแค่บอกให้เชื่อ และ รับฟังความเห็นของนักเรียนด้วย เยาวชนควรฟังข่าวทุกด้าน โดยฟังผู้ทรงคุณวุฒิ ไม่ถือแต่ตนเป็นใหญ่ ควรมีความเคารพประธาน หรือ มติในที่ชุมนุม และ ควรประนีประนอมไม่ด่วนบัญญัติสิ่งที่ยังมิได้บัญญัติไว้ หรือลบล้างบัญญัติเดิม

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมทางการเมือง; นักเรียน; ระดับมัธยมศึกษา

Abstract

Objectives of this thesis were: 1. To study the levels of high School students' political participation at Don Muang District, Bangkok Metropolitan, 2. To compare the high school students' political participation at Don Muang District, Bangkok Metropolitan and 3. To study problems, obstacles, and recommendations for the aforementioned participation according to Aparihaniya-dhamma. The methodology was the mixed research methods. The quantitative research was done through survey, data were collected with questionnaires that had reliability value at 0.861 from 383 samples, derived from 8,494 students using Taro Yamane formula. For the qualitative research, data were collected from 8 key informants and analyzed by content descriptive interpretation.

The results were found as follows: 1. Level of the high school students' political participation at Don Muang District, Bangkok Metropolitan was found by overall were at high, 2. High school students with different genders and ages had different political participations at the statistically significant level at 0.05, accepting the set hypotheses, and 3. For recommendations, schools should provide different facets of knowledge instead of indoctrinating the students and also listen attentively to students' suggestions. As for the students themselves, they should learn to be less egocentric and learn from the experts before rash actions and be more compromising, not rushing to abolish the set rules without good considerations.

Keywords: Political Participation; Students; Secondary School

บทนำ

บทบาทการมีส่วนร่วมของเยาวชนลดลงตั้งแต่ครั้งสิ้นสุดเหตุการณ์ 6 ตุลาคม พ.ศ.2519 ซึ่งนับเป็นการสังหารหมู่ที่สยดสยอง และ อาจมีผลกระทบให้เยาวชนไม่สนใจการเมืองที่ตนมองว่าสกปรก แม้ต่อมาจะมีการชุมนุมพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย และ แนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ พลังของนักเรียนก็ไม่ปรากฏเป็นที่เด่นชัด จนการไม่สนใจทางการเมือง (political apathy) ของเยาวชนกลายเป็นบรรทัดฐานที่สังคมยอมรับ อย่างไรก็ตามในช่วงใกล้นี้ก็เกิดปรากฏการณ์ใหม่ขึ้น คือ การชุมนุมของคณะราษฎร พ.ศ.2563 ซึ่งมีกลุ่มที่โดดเด่นเช่น กลุ่มนักเรียนเลว แสดงพลังนักเรียนนักศึกษาอีกครั้ง และ ยังชุมนุมด้วยรูปแบบใหม่ มีการใช้โซเชียลมีเดียมาประสานงานและใช้วัฒนธรรมร่วมสมัยมากมาย ซึ่งจุดนี้ขัดกับความเชื่อเก่านักเรียนในปัจจุบันหมดความปรารถนาที่จะมีส่วนร่วมทางการเมืองไปแล้ว

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในเขตตอนเมือง กรุงเทพมหานคร เพื่อให้ทราบว่าเมื่อรัฐธรรมนูญให้สิทธิ เสรีภาพ แก่นักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการเมืองการปกครอง ทั้งในการเมืองระดับท้องถิ่น และการเมืองระดับชาติ การมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองมากน้อยแค่ไหน อย่างไร เป็นไปตามเจตนารมณ์ที่กฎหมายกำหนดหรือไม่ โดยเขตพื้นที่ที่เลือกได้มีประวัติการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นที่ประจักษ์มากมาย และ ผู้บริหารโรงเรียนก็มีความใจกว้าง เปิดให้นักเรียนทำกิจกรรมทางการเมืองได้ รวมถึงเพื่อให้ทราบถึงข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข ปัญหาเหล่านี้ล้วนมีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตและอนาคตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาและประเทศชาติ โดยหวังว่าผลของการศึกษาจะเป็นข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขให้กับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองได้ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในเขตตอนเมือง กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในเขตตอนเมือง กรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในเขตตอนเมือง กรุงเทพมหานครตามหลักอภิธานิธรรม

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยเป็นแบบผสมวิธี การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.861 กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 383 คน โดยสุ่มตัวอย่างจากประชากรทั้งหมด 8,494 คน จากสูตรของทาโร่ ยามาเน่ (Yamane, 1967) การวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 8 รูปหรือคน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิควิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนาและนำผลที่ได้ไปทำการวิจัยเชิงปริมาณโดยการสร้างแบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลต่อไป

ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาครั้งนี้คือ นักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในเขตตอนเมือง กรุงเทพมหานคร จำนวน 8,494 คน (สำนักทะเบียนสำนักงานเขตตอนเมืองกรุงเทพมหานคร, 2564) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 383 คน จากการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ทาโร่ ยามาเน่ (Yamane, 1967)

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยการเลือกแบบเจาะจง มีจำนวน 8 รูปหรือคน แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วย 1. ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านศาสนา จำนวน 1 รูป 2. ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้บริหารและนักวิชาการ จำนวน 6 คน 3. ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นนักปกครองท้องถิ่น จำนวน 1 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัยเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลโดยการสำรวจ จากการแจกแบบสอบถาม โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแบบสอบถาม จึงนำไปทดลองแจกจำนวน 30 ชุด เมื่อมีผลการหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว จึงไปแจกให้กลุ่มตัวอย่างเรียบร้อยแล้ว จึงนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยการบันทึกเทปและเขียนลงในแบบสัมภาษณ์และนำไปสังเคราะห์ข้อมูลให้ได้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติพรรณนา สำหรับอธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างและพรรณนา และพรรณนาสถิติที่ใช้ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นคำถามปลายปิด วิเคราะห์ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าที (t-test) และทดสอบค่าเอฟ (F-test) ส่วนโดยการเขียนเป็น ความเรียงและจัดกลุ่ม โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Best & John W, 1981) ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์โดยวิธีการเดียวกันผ่านการนำข้อความจากการสัมภาษณ์และการจดบันทึกมาจำแนกเป็นประเด็น และเรียบเรียงเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย วิเคราะห์ค่าให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย แล้วจึงสังเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยและนำเสนอต่อไป

ผลการวิจัย

1. ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.57$, S.D.=0.29) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง ($\bar{X}=4.26$, S.D.=0.31) อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านการชุมนุมทางการเมือง ($\bar{X}=3.45$, S.D.= 0.54), ด้านการรับรู้ทางการเมือง ($\bar{X}=3.41$, S.D.=0.28) และ ด้านการสื่อสารทางการเมือง ($\bar{X}=3.17$, S.D.=0.76) ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง
ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในเขตตอนเมือง กรุงเทพมหานคร โดยรวม

การมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง	ระดับการมีส่วนร่วม		
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
1. ด้านการรับรู้ทางการเมือง	3.41	0.28	ปานกลาง
2. ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง	4.26	0.31	มาก
3. ด้านการชุมนุมทางการเมือง	3.45	0.54	ปานกลาง
4. ด้านการสื่อสารทางการเมือง	3.17	0.76	ปานกลาง
โดยรวม	3.57	0.29	มาก

2. เปรียบเทียบนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาที่มีเพศ และ อายุต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

ตารางที่ 2 สรุปผลทดสอบสมมติฐานโดยการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในเขตตอนเมือง กรุงเทพมหานคร โดยจำแนกปัจจัยส่วนบุคคล

สมมติฐานที่	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	t-test/ F-test	ค่า Sig	ผลการทดสอบสมมติฐาน	
					ยอมรับ	ปฏิเสธ
1	เพศ	การมีส่วนร่วมทางการเมือง	2.189	.029*	/	-
2	อายุ	การมีส่วนร่วมทางการเมือง	29.649	.023*	/	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในเขตตอนเมือง กรุงเทพมหานคร ตามหลักอภิปรายนิทรรศการ

1. ด้านการรับรู้ทางการเมือง เกิดปัญหา คือ การสอนเรื่องการเมืองในห้องเรียนเน้นป้อนข้อมูลด้านเดียว ไม่เห็นความเห็นต่าง ความคิดเห็นของนักเรียนไม่ได้รับความสนใจ จึงรู้สึกไร้อำนาจต่อตรง ข้อเสนอแนะคือ โรงเรียนควรให้ความรู้หลายด้าน ผ่านการประชุมกันอย่างเนืองนิตย์ ให้นักเรียนวิเคราะห์ด้วยตนเองมากกว่าแค่บอกให้เชื่อ และ รับฟังความเห็นของนักเรียนด้วย

2. ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง เกิดปัญหา คือ ข่าวสารไม่ได้รับการกรอง ทำให้เกิดความ

สับสน ไม่มีเวลาติดตามข่าวสารเพราะภาระการเรียนที่หนัก ข้อเสนอแนะคือ การติดตามข่าวสารควรเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร ไม่ใช่แค่เรื่องส่วนบุคคล อีกทั้งเยาวชนควรฟังข่าวทุกด้าน โดยฟังผู้ทรงคุณวุฒิ ไม่ถือแต่ตนเป็นใหญ่ 3. ด้านการชุมนุมทางการเมือง เกิดปัญหาคือ ผู้มีอำนาจได้แก่ ผู้ปกครองและโรงเรียนไม่อนุญาตให้เข้าร่วมชุมนุม อีกทั้งนักเรียนขาดทุนทรัพย์ ข้อเสนอแนะคือ การเปิดใจของทั้งสองฝ่าย ผู้มีอำนาจควรพิจารณาข้อเสนอของนักเรียนมากกว่าปราบปราม ส่วนฝ่ายนักเรียนเมื่อชุมนุมก็ควรมีความเคารพ มติหลักในที่ชุมนุม มีใช้ต่างฝ่ายต่างเสนอไม่รับฟังใคร และ ประนีประนอมไม่ด่วนบัญญัติสิ่งที่ยังมิได้บัญญัติไว้ หรือ ล้มล้างบัญญัติเดิม

อภิปรายผลการวิจัย

1. ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระปลัดเอกชัย จนทโชโต (2563) ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นตำบลหนองแก อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เพราะประชาชน ได้รับข้อมูลข่าวสารทางการเมือง มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง ร่วมลงประชามติและประชาพิจารณ์ และให้ความสนใจไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

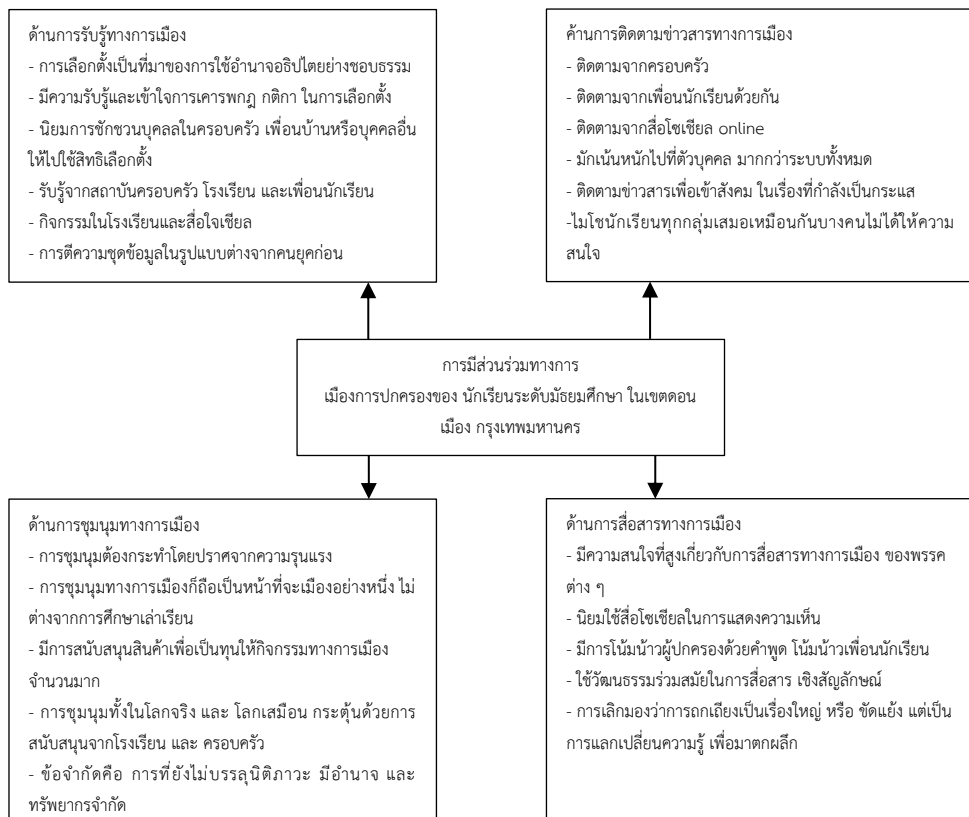
2. นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาที่มีเพศ และ อายุต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ที่เป็นเช่นนี้ ซึ่งอภิปรายได้ว่า เพศและอายุของนักเรียนอยู่ในวัยเดียวกัน โรงเรียนเดียวกัน แต่การได้รับทราบข้อมูลข่าวสารจากทางครอบครัว หรือชุมชนหรือข่าวสารจากโซเชียลที่หลากหลายในโรงเรียนหรือจากเพื่อนๆ ทำให้เกิดความเข้าใจแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิจิตร เกิดน้อย (2563) ได้วิจัยเรื่อง “พฤติกรรมทางการเมืองในการเลือกตั้งทั่วไปของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในตำบลไทยาวาส อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม” ผลการวิจัยประชาชนที่มี เพศและอายุ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมทางการเมืองในการเลือกตั้ง โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในเขตตอนเมือง กรุงเทพมหานคร ตามหลักอภิปรายนิยธรรม

1. ด้านการรับรู้ทางการเมือง เกิดปัญหาคือ การสอนเรื่องการเมืองในห้องเรียนเน้นป้อนข้อมูลด้านเดียว ไม่เน้นความเห็นต่าง ประกอบกับ ความคิดเห็นของนักเรียนไม่ได้รับความสนใจ จึงรู้สึกไร้อำนาจต่อรอง ข้อเสนอแนะคือ โรงเรียนควรให้ความรู้หลายด้าน ผ่านการประชุมกันอย่างไม่เป็นนิตย ให้นักเรียนวิเคราะห์ด้วยตนเองมากกว่าแค่บอกให้เชื่อ และ รับฟังความเห็นของนักเรียนด้วย
2. ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง เกิดปัญหาคือ ข่าวสารไม่ได้รับการกรอง

ทำให้เกิดความสับสน อีกทั้งไม่มีเวลาติดตามข่าวสารเพราะภาระการเรียนที่หนัก ข้อเสนอแนะ คือ การติดตามข่าวสารควรเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร ไม่ใช่แค่เรื่องส่วนบุคคล อีกทั้งเยาวชน ควรฟังข่าวทุกด้าน โดยฟังผู้ทรงคุณวุฒิ ไม่ถือแต่ตนเป็นใหญ่ และ รับฟังทุกเพศ ทุกวัย ให้เกียรติ สตรี ไม่เหยียดเพศ 3. ด้านการชุมนุมทางการเมือง เกิดปัญหา คือ ผู้มีอำนาจได้แก่ ผู้ปกครองไม่ อนุญาตให้เข้าร่วมชุมนุม โรงเรียนลงโทษการแสดงออกและกิจกรรมทางการเมือง อีกทั้งนักเรียน มีทรัพยากรจำกัด ขาดทุนทรัพย์ ข้อเสนอแนะ คือ การเปิดใจของทั้งสองฝ่าย ผู้มีอำนาจควร พิจารณาข้อเสนอของนักเรียนมากกว่า ปรามปราม ส่วนฝ่ายนักเรียนเมื่อชุมนุมก็ควรมีความ เคารพประธาน หรือ มติหลักในที่ชุมนุม มิใช่ต่างฝ่ายต่างเสนอไม่รับฟังใคร และ ประนีประนอม ไม่ด่วนบัญญัติสิ่งที่ยังมีได้บัญญัติไว้ หรือ ล้มล้างบัญญัติเดิม ควรมีการนำเสนอข่าวการเลือกตั้ง ที่สร้างสรรค์การไปใช้สิทธิที่เป็นธรรมทั้งสองฝ่าย และให้วิเคราะห์บนพื้นฐานความเป็นจริง ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทน ทองเล็ก (2563) ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการ เลือกตั้งทั่วไปของประชาชนจังหวัดสระแก้ว ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ทางการเมืองในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งลดลงจากครั้งที่แล้ว เพราะนักการเมืองเข้าไม่ถึงประชาชน และเป็นการผูกขาดทางการเมือง จากกระแสการประท้วงและเรียกร้องทางการเมือง การบริหาร บ้านเมืองของนักการเมือง ที่ไม่ได้ส่งผลต่อเศรษฐกิจและความเจริญของจังหวัด

องค์ความรู้จากการวิจัย

ภาพที่ 1 แสดงองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

จากภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ดังนี้

ด้านการรับรู้ทางการเมือง อธิบายได้ว่านักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ในเขตดอนเมืองมีการรับรู้ทางการเมืองที่สูง นักเรียนมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวข้องกับหลักการประชาธิปไตย อำนาจอธิปไตยซึ่งเป็นของประชาชน และ ห่วงหาณสิทธิในการเลือกตั้ง ในขณะที่เดียวกันก็เคารพในกฎกติกาของการใช้สิทธิเลือกตั้งนั้นแม้ตนเองจะยังอายุไม่ถึงเกณฑ์ใช้สิทธิ แต่ก็สามารถชักชวนผู้ปกครอง หรือ ญาติสนิทไมให้นอนหลับทับสิทธิที่ตนให้ค่านี้ได้ ซึ่งมูลเหตุของระดับการรับรู้เช่นนี้ก็มาจากทั้งหลักสูตรการเมืองการปกครองที่สอนในโรงเรียน และ กิจกรรมส่งเสริมความรู้ที่ทางโรงเรียนจัด ไม่ว่าผู้บริหารของสถานศึกษานั้นจะมีวาระซ่อนเร้นเลือกข้างหรือไม่

ทั้งหมดล้วนนำไปสู่การรับรู้ทางการเมืองในแง่มืดแง่มนึง ส่วนการเลือกตั้งสมัชชานักเรียน จะให้ประสบการณ์จำลอง ต่อย้าความรู้นั้นและทำให้ตระหนักว่าการเมืองมิใช่เรื่องไกลตัว

ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง อธิบายได้ว่านักเรียนติดตามข่าวสารทางการเมือง ด้วยความตื่นตัว เพราะความเข้าถึงง่ายที่เทคโนโลยีมอบให้ คนรุ่นใหม่มีทางเลือกกว่าจะเสพข่าว โทรศัพท์ซึ่งเป็นช่องทางอย่างเป็นทางการ หรือ จะดูจากสื่อโซเชียลซึ่งมีความรวดเร็วกว่า ซึ่งต่างจากสื่อประเภทแรกที่ต้องผ่านขั้นตอนกลั่นกรองจากผู้มีอำนาจอย่างน้อยก็ในองค์กร ทำให้อาจถูกเซนเซอร์ด้วยจากอิทธิพลของผู้มีอำนาจและกลุ่มผลประโยชน์ได้ง่ายกว่า เราไม่สามารถเหมารวมว่านักเรียนทั้งหมดจะมีความสนใจในการเมือง แต่สิ่งแวดล้อม บุคคลรอบตัว รวมถึงการเลื่อนผ่าน feed ข่าวในโซเชียลอย่างไม่ได้ตั้งใจ จะทำให้เยาวชนได้ติดตามข่าวสารอย่าง คร่าว ๆ ทำให้รู้ถึงหัวข้ออันเป็นที่นิยมในขณะนั้น และ ทิศทางความเห็นทางการเมืองเด่น ๆ ในสังคม เป็นอย่างน้อย

ด้านการร่วมชุมนุมทางการเมือง อธิบายได้ว่านักเรียนมักไม่ได้มองการชุมนุมทางการเมืองในฐานะความขัดแย้ง หรือ การสร้างความคิดตรึงซึ่งเป็นความคิดเห็นวงกว้างของผู้ใหญ่บางพวก ซ้ำยังมองว่าเป็นหน้าที่ฐานะพลเมืองที่จะต้องต่อสู้เพื่อสิ่งที่พวกตนเห็นว่าถูกต้อง เพื่อการเปลี่ยนแปลงที่ตนต้องการ การทำหน้าที่นี้มีจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องขัดกับหน้าที่หลักของตน คือ การศึกษาเล่าเรียนแต่อย่างใด เยาวชนยังมีสำนึกในเรื่องของการชุมนุมอย่างสันติ ไม่เอาความรุนแรงเข้ามาเกี่ยวข้อง อย่างไรก็ดีการจะเข้าไปร่วมชุมนุม ณ สถานที่นัดหมายจริง ๆ ก็จำเป็นที่จะได้รับการสนับสนุนจากผู้ใหญ่ ไม่ว่าจะเป็นผู้ปกครอง และ โรงเรียน มิฉะนั้นย่อมได้ผลลบโดยตรงต่อตัวนักเรียน เยาวชนยังสามารถเลือกเข้าร่วมกิจกรรมโดยผ่านทางโลกเสมือน (digital world)

ด้านการสื่อสารทางการเมือง อธิบายได้ว่า เมื่อนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาได้รับข้อมูลข่าวสารจำนวนมาก ก็เป็นเรื่องธรรมชาติที่จะส่งต่อข้อมูลนี้ไปสู่คนใกล้ชิด จะเป็นครอบครัว หรือ เพื่อนนักเรียนด้วยกัน ซึ่งสำหรับในกรณีหลังการแสดงตนว่าเป็นผู้รู้ในสถานการณ์ปัจจุบันจะสร้างตัวตน (identity) ในหมู่เพื่อน หรือ ในอีกลักษณะหนึ่งคือการแสดงความเห็นในโลกออนไลน์ โดยไม่ถูกปิดกั้นด้วยวัยวุฒิ หรือ คุณวุฒิซึ่งมักจะเป็นอุปสรรคโดยเฉพาะในสังคมที่วัฒนธรรมอาวุโสฝังรากแน่น การสื่อสารทางการเมืองนี้ไม่จำเป็นต้องแสดงออกเป็นความเรียงเสมอไป จะเห็นได้ชัดในการชุมนุมปี พ.ศ. 2563 ซึ่งเยาวชนมักใช้ตัวละครในการตูน ภาพยนตร์ เป็นสื่อในการสื่อสาร

ด้านหลักธรรม อธิบายได้ว่า นักเรียนระดับมัธยมศึกษาในเขตดอนเมืองมีสำนึกในอบริหานิยธรรม 7 สูงโดยธรรมชาติ แม้จะรู้จักหลักธรรมดังกล่าวมาก่อนหรือไม่ก็ตาม ส่วนหนึ่งเป็นเพราะพระธรรมมีความเป็นอกาลิโก บางข้อเช่น ความพร้อมเพรียงกันประชุม และ การให้เกียรติสตรี ยอมรับความเท่าเทียมทางเพศก็ถือเป็นจริยธรรมสากล ที่ได้รับการณรงค์อย่างมากในโลกตะวันตกโดยเฉพาะหลังปี ค.ศ. 1970 เป็นต้นมา ทั้งยังพ้องกับหลักสตรีนิยม (feminism) อีก

ด้วย ความตื่นตัวทางการเมืองที่มาจากการรับรู้ทางการเมือง และการรับข่าวสารทางการเมือง ดังที่ได้อธิบายไปในข้างต้นเป็นตัวกระตุ้นให้นักเรียนอยากแสดงออกเพื่อสร้างความเปลี่ยนแปลง ซึ่งนอกจากจะสร้างตัวตน (identity) ยังเป็นการสำนึกว่าตนเองสามารถสร้างความเปลี่ยนแปลงให้กับโลกได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ด้านการรับรู้ทางการเมือง โรงเรียนสมควรปลูกฝังให้นักเรียนเห็นความสำคัญของตนเอง ในฐานะพลเมืองประชาธิปไตย (democratic citizen) และ กำลังสำคัญของประเทศในอนาคตมากกว่าความเป็นแค่ เด็ก จึงจำเป็นต้องมีการรับรู้ทางการเมืองที่สูง
2. ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง นอกจากบทบาทของสถานศึกษาที่จะชักจูงให้นักเรียนติดตามข่าวสารมากขึ้นโดยการบูรณาการการใช้สถานการณ์ปัจจุบัน และการให้นักเรียนไปหาข่าวมานำเสนอเป็นสื่อการสอนแล้ว สื่อต่างๆก็ควรปรับการนำเสนอให้เข้ากับคนทุกวัยมากขึ้น เช่น การนำเสนอข่าวทางโซเชียลให้เข้มข้น น่าสนใจ
3. ด้านการร่วมชุมนุมทางการเมือง ผู้ปกครองและโรงเรียนควรเปิดใจให้กว้างกับกิจกรรมทางการเมืองและการแสดงออกทางสัญลักษณ์ของนักเรียน ในขณะที่เดียวกันสถานศึกษา ก็อบรมความรู้ด้านกฎหมายให้เยาวชนชุมนุมได้อยู่ในกรอบกฎหมาย (rule of law)
4. ด้านการสื่อสารทางการเมือง สถานศึกษาควรเปิดพื้นที่ให้นักเรียนสื่อสารทางการเมืองได้เต็มที่ เป็นพื้นที่ปลอดภัย (safe zone) ที่สามารถถกประเด็นต่างๆได้โดยไม่ต้องเกรงกลัวรวมถึงเปิดโอกาสให้มีการถกประเด็นทางการเมืองในห้องเรียน โดยมีครู อาจารย์ คอยแนะนำดูแล

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. ด้านการรับรู้ทางการเมือง การปลูกฝังความรู้ทางการเมืองต้องเริ่มตั้งแต่ครอบครัว พ่อแม่ในฐานะครูคนแรกของเยาวชนต้องแสดงให้ดูเป็นตัวอย่างในการทำหน้าที่พลเมืองประชาธิปไตย เช่น การออกความเห็นทางการเมืองอย่างมีเหตุผล มิใช่แค่ตามอารมณ์ (subjective) อนึ่งโรงเรียนก็ต้องมีส่วนร่วมในการเสริมหลักสูตรหน้าที่พลเมืองให้เข้มข้น มีการเชิญวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ และ มีความสามารถในการนำเสนอเพื่อเข้าถึงนักเรียน เพื่อทำให้พวกเขาเห็นว่าการเมืองมิใช่เรื่องไกลตัว หรือ ตนเองจะด้อยค่าด้อยอำนาจในระบอบการเมืองจนไม่สนใจที่จะศึกษา
2. ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง นักเรียนควรมีความรับผิดชอบส่วนตัวในการติดตามข่าวสาร เพราะ ความเข้าถึงง่ายที่เทคโนโลยีมอบให้ เพียงแต่ว่าทางโรงเรียน และ ครอบครัวก็ควรปลูกจิตสำนึกการอ่าน เพราะ ข่าวสารออนไลน์มักมาในรูปแบบประโยคสั้นๆ

คล้ายพาดหัวข่าวเท่านั้น การติดตามข่าวสารควรเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมในหลักสูตรที่มีการทำโครงการงานเก็บคะแนนจริง

3. ด้านการร่วมชุมนุมทางการเมือง ผู้มีอำนาจที่ปกครองเยาวชนก็ควรมองกิจกรรมและการแสดงออกของนักเรียนด้วยพรหมวิหารสี่ คือ เมตตา กรุณา มุทิตา และ อุเบกขา แนะนำในยามที่นักเรียนอาจพาลั้งทำผิดกฎหมาย หรือ ทำลายอนาคตตัวเองด้วยความหวังดีต่อตัวเยาวชนจริงๆ มีข้อคิดอันเกิดจากความเห็นทางการเมืองของผู้ใหญ่ หรือ ใช้อำนาจลงโทษ

4. ด้านการสื่อสารทางการเมือง ปัญหาสำคัญของการสื่อสารทางการเมืองคือ การมองว่าเป็นสิ่งที่ไม่ปลอดภัย เช่น ภัยอันจะเกิดขึ้นกับตัวผู้พูดหากผู้ที่สนทนากับมีความเห็นที่ต่างไป โรงเรียนและครอบครัวควรส่งเสริมภูมิคุ้มกันให้นักเรียนสามารถรับฟังความเห็นต่างจากตนได้ และโต้ตอบอย่างมีอารยะ ไม่ใช่ความรุนแรง ตัวอย่างที่ดีคือการที่ครูอาจารย์เป็นผู้เปิดประเด็นในห้อง จัดให้มีการถกกันอย่างไม่เป็นทางการ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. จากการศึกษาในด้าน การรับรู้ทางการเมือง พบว่านักเรียนยังคิดว่าตนเองด้อยอิทธิพลเกินกว่าจะสร้างความแตกต่าง ในระดับปานกลาง ซึ่งทัศนคติลบตั้งแต่ต้นเช่นนี้ย่อมทำให้เยาวชนกีดกันตนเองจากการมีส่วนร่วมทางการเมือง จึงควรมีการวิจัยปัจจัยที่จะช่วยสนับสนุนความเชื่อมั่นในตนเองว่าสามารถสร้างความเปลี่ยนแปลงได้ ไม่ว่าจะเล็กหรือซ้ำแค่ไหน

2. จากการศึกษาในด้าน การติดตามข่าวสารทางการเมือง พบว่าสื่อออนไลน์ มีผลต่อความรู้ และ ความเห็นทางการเมืองของนักเรียนในระดับมากที่สุด ซึ่งในจำนวนนี้ย่อมมีข่าวลวง (fake news) อยู่มหาศาลเช่นกัน ซึ่งจะนำไปสู่การรับรู้ทางการเมืองแบบผิดๆ สิ่งนี้จึงเปิดโอกาสให้ผู้วิจัยท่านอื่นค้นคว้าเรื่อง ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการเลือกเสพข้อมูลทางการเมืองของนักเรียน ว่าเยาวชนใช้หลักการใดในการกรองข้อมูล

3. จากการศึกษาในด้าน การชุมนุมทางการเมือง พบว่า แม้กระแสในโลกออนไลน์เรื่องการชุมนุมจะเฟื่องฟู แต่ในชีวิตจริงนักเรียนเคยคิดหรือเข้าร่วมชุมนุมทางการเมือง แคร่ระดับปานกลางเท่านั้น จึงเปิดโอกาสให้ผู้วิจัยท่านอื่นๆ ศึกษา ทบทวนปัจจัยอะไรที่มีผลกีดกันไม่ให้นักเรียนเข้าร่วมชุมนุมในชีวิตจริงดังเช่นที่แสดงออกในโลกเสมือน ซึ่งอาจจะมากกว่าแค่การไม่ยอมรับของพ่อแม่ ครูอาจารย์ และ ข้อจำกัดด้านการเงิน

4. จากการศึกษาในด้าน การสื่อสารทางการเมือง พบปัญหาสำคัญคือ นักเรียนถกประเด็นทางการเมือง ภายในห้องเรียน โดยมีครูอาจารย์เป็นผู้เปิดประเด็น และ ดูแล แนะนำ ในระดับน้อย ซึ่งผู้วิจัยคิดว่าเป็นโอกาสที่หายไปอย่างน่าเสียดาย จึงเปิดโอกาสให้นักวิจัยท่านอื่นค้นคว้าเรื่อง การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาในด้านการส่งเสริมกิจกรรมทางประชาธิปไตยในนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- พระปลัดเอกชัย จนทโชโต (คงชีวะ). (2563). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นตำบลหนองแก อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี* (สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- วิจิตร เกิดน้อย และคณะ. (2563). *พฤติกรรมทางการเมืองในการเลือกตั้งทั่วไปของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ในตำบลไทรยาวาส อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม*. *วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*, 9(2), 129-139.
- สุนท ทองเล็ก. (2563). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนจังหวัดสระแก้ว* (ดุชนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- Best & John, W. (1981). *Research in Education*. New Jersey: Prentice-Hall.
- Creswell, J. W. (2003). *Advanced Mixed Methods Research Designs*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Yamane, T. (1967). *Statistic: An Introductory Analysis*. New York: Harpen and Row.